

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.589/2023/5/II.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

dr. V. Váczi István ügyvéd

ügyvéd címe1

Az alperes:

Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.

1133 Budapest, Pozsonyi út 56.

Az alperes képviselője:

PK Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pete Judit ügyvéd)

ügyvéd címe

A per tárgya: közérdekű adat kiadása

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 36.P.22.195/2023/5-I.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti. Fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperest arra kötelezi, hogy az Ormoszén Zrt. részvényeinek adásvételéről kötött szerződést tartalmazó okiratot az elsőfokú ítéletben írt módon úgy adja ki a felperesnek, hogy a szerződésben feltüntetett személyes adatok mellett azokat az adatokat is takarja ki, amelyek kizárólag a Társaság² megnevezésű céggel kapcsolatos jogügyletről szólnak. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 159.000 (százötvenkilencezer) másodfokú perköltséget.

Az eljárás illetékmentes.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy küldje meg a felperesnek a e-mail cím¹ elektronikus levélcímre elektronikus másolatban az Ormoszén Zrt. kapcsán kötött adásvételi szerződést, annak minden módosításával és mellékletével (és természetesen a vételi árral) együtt oldalhű másolataként, szkennelt formában.

[2] Keresetét az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére, 39. cikk (3) bekezdésére, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 5. és 6. pontjára, 26. § (1) bekezdésére, valamint 27. § (3) bekezdésére alapította.

[3] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen és harmadlagosan a kereset teljes elutasítását, másodlagosan pedig azt kérte, hogy a szerződés kiadását az elsőfokú bíróság akként rendelje el, hogy a kiadni kért szerződésből csak az Ormosszén Zrt.-vel összefüggő adatokat adja ki, más jogalanyok adatait ne. Negyedlegesen kérte, hogy a bíróság ne rendelje el a szerződés mellékleteinek kiadását.

[4] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy a e-mail cím1 elektronikus e-mail címre küldje meg az Ormosszén Zrt. kapcsán kötött adásvételi szerződést oldalhű másolatként szkennelt formában akként, hogy a szerződésben szereplő személyes adatok kitakarássra kerüljenek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és megállapította, hogy a felek a költségeiket maguk viselik.

[5] Rögzítette, annak nincs relevanciája, hogy a pert megelőzően az alperes milyen részletességű védekezést terjesztett elő, a perben hivatkozhatott további megtagadási okokra.

[6] Az elsődleges ellenkérelemre tekintettel megállapította, hogy az adatkiadási igény, illetve a kereset kellően határozottnak minősíthető, miután az alperes beazonosította a felperes által kért szerződést és annak mellékleteit. Egyébként, ha valóban nem lett volna érthető az adatigénylés, akkor az Infotv. 28. § (3) bekezdése szerint ezt az alperesnek jeleznie kellett volna, abból, hogy ezt nem tette meg, megint csak az következik, hogy az adatigénylést értette.

[7] A másodlagos ellenkérelem vizsgálata eredményeképpen arra a következtetésre jutott, hogy a kereseti kérelem egyértelmű volt, a felperes az Ormosszén Zrt.-vel kapcsolatos szerződéseket és azok valamennyi mellékletének kiadását kérte, ebből okszerűen következik, hogy a felperes a szerződés teljes adattartalmát kívánta megismerni, nem kizárólag az Ormosszén Zrt.-re vonatkozó adatokat, ezért a teljes szerződés kiadására kötelezte az alperest.

[8] Az alperes harmadlagos ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a szerződés kiadását megtagadhatja. Ennek egyik oka, hogy annak tartalma üzleti titoknak minősül. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az alperes nem azt adta elő, hogy a saját üzleti titkai sérülnek, hanem az általa megjelölt, a szerződéssel érintett más jogalanyoké, akiket végül sikertelenül akart perbe hívni. Az alperes azonban nem rendelkezik perbeli legitimációval arra, hogy más jogalanyok helyett, mások üzleti titkainak megsértésére alapítva kérje a kereset elutasítását. Ezt az adott jogalanyok tehették volna meg beavatkozóként, az alperes azonban a perbehívás szabályainak megsértésével járt el, így a beavatkozásra nem került sor. Ezzel együtt érdemben is vizsgálta az alperesi hivatkozást, és megállapította, hogy az alperes egyértelmű üzleti titoksértést nem azonosított, pusztán feltételezésekbe bocsátkozott, ez pedig, bármilyen konkrétum híján, nem ad alapot üzleti titok megsértése miatt az adatkiadás megtagadására, figyelemmel az Infotv. 27. § (3) bekezdésében foglaltakra. Önmagában az, hogy az üzleti titok nyilvánosságra kerülése valamely jogalanynak versenyhátrányt jelen, nem vezet a kereset elutasítására, éppen arra figyelemmel, hogy a tranzakció egy részével kapcsolatban alappal merül fel a közpénzből finanszírozás. Ilyen esetben a tájékozott véleményformálás feltételeinek megteremtése, a demokratikus és hatékony működés külső kontrollja és ösztönzése érdekében a közpénzek felhasználásának nyilvánossága az erősebben mérlegelendő érv (13/2019. (IV. 8.) AB határozat). Az alperes szakértő kirendelésére irányuló

bizonyítási indítványának teljesítése a per elbírálásához nem volt szükséges, egyrészt az üzleti titok kérdése perbeli legitimáció hiányában nem merült fel, másrészt pedig az üzleti titok fogalma jogkérdés, amelyről a bíróságnak kell döntenie.

[9] Az alperes megtagadási okként felhívta az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdését, mert a kért adatok döntés-előkészítő jellegűek. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az alperes bírói kérdésre sem volt hajlandó ezzel kapcsolatban konkrétumokat előadni, kizárólag arra hivatkozott, hogy a szerződés 2.3. és 4. pontja tartalmaz a vételár, illetve a szavatossági feltételek témakörében olyan rendelkezéseket, amelyek jövőbeni döntés meghozatalát szolgálják. Arra a bírói kérdésre, hogy milyen döntéseket befolyásolna az adatok nyilvánosságra kerülése, az alperes nem tudott határozott választ adni, ennek hiányában pedig az elsőfokú bíróság nem tudta érdemben értékelni ezt a védekezést.

[10] Az alperes azt is előadta, hogy az adatok kiadása Magyarország energiabiztonságát és szuverenitásának védelmét veszélyeztetné. Erre azonban megint csak pusztán általánosságban, konkrétumok nélkül hivatkozott, és bírói kérdésre sem volt hajlandó érdemi információt, mérlegelhető körülményt előadni, így az elsőfokú bíróság ezt a védekezést sem fogadta el.

[11] Összességében az alperes nem jelölt meg sem az üzleti titok, sem a döntés-előkészítő jelleg, sem az energiabiztonság és szuverenitás védelme mint megtagadási ok megítélése szempontjából releváns konkrét körülményeket, ennek hiányában viszont a bíróság nem tud érdemben döntést hozni arról, hogy a megtagadási ok valóban fennáll-e (BH2022. 181).

[12] A negyedleges ellenkérelmet az elsőfokú bíróság elfogadta, és a szerződés mellékletei kiadása iránti keresetet elutasította.

[13] Az alperes fellebbezést terjesztett elő. Ebben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Másodlagosan az ítélet részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság arra kötelezze az alperest, hogy a e-mail cím1 elektronikus e-mail címre küldje meg az Ormoszén Zrt. kapcsán kötött adásvételi szerződést oldalhű másolatként, szkennelt formában akként, hogy a szerződésben szereplő, közérdekből nem nyilvános személyes adatok, továbbá az Ormoszén Zrt. kapcsán kötött adásvételre nem vonatkozó adatok kerüljenek kitakarássra, ezt meghaladóan pedig a keresetet az ítéltábla utasítsa el. Harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[14] A kereset teljes elutasításának indoka egyrészt az, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg és az indokolási kötelezettségét is megszegte, másrészt pedig az, hogy a szerződés kiadásának megtagadása jogszerű volt.

[15] A tényállás téves megállapítása és az indokolási kötelezettség megsértése körében kifogásolta az elsőfokú ítélet [49] bekezdésében foglaltakat. Amennyiben az elsőfokú bíróság az írásbeli ellenkérelmet hatálytalannak tekintette, akkor a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 149. § (1) bekezdésének megfelelően a hatálytalanság

tényéről az alperest tájékoztatnia kellett volna, aki ebben az esetben a tárgyaláson teljes terjedelmében ismertette volna az írásbeli ellenkérelemét. Ebből az okból maradhatott el annak értékelése, hogy a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatokról szóló felperesi tényelőadás és jogi érvelés a Pp. 170. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt kötelezettség ellenére hiányos, a felperes csak szó szerint idézte az irányadó jogszabályokat. A közérdekű és a közérdekből nyilvános adat nem azonos jogi fogalmak, így a felperesnek elő kell adnia, hogy az igényelt adatok minek minősülnek, és az állítását megfelelően alá kell támasztania. A felperes azt sem vezette le, hogy az általa igényelt adatok milyen okból tartoznak az Alaptörvény 39. § cikk (2) bekezdésének hatálya alá, ennek ellenére az ítélet [48] bekezdésében az elsőfokú bíróság ezt az állítást elfogadta. A fentiek miatt az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 263. § (1) bekezdését, a Pp. 266. § (4) bekezdését, 279. § (1) bekezdését és 346. § (5) bekezdését.

[16] Emellett tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a szerződés kiadásának megtagadása nem volt jogszerű. Nem helyesen állapította meg, hogy az alperes üzleti titokra alapított védekezése esetében hiányzik a perbeli legitimáció, ez az értelmezés sérti az Alaptörvény 28. cikkét. Emellett az elsőfokú bíróság nem teljesítette a Pp. 237. § (1)-(3) bekezdésében írt kötelezettségét, figyelemmel az 1/2019. (VI. 24.) PK véleményben foglaltakra is. Eszerint tájékoztatnia kellett volna az alperest arról, hogy ezt a megtagadási okot úgy értelmezi, hogy az kizárólag abban az esetben lehet megalapozott, ha a titok az adatkezelő üzleti titka. Az üzleti titokról szóló 2018. évi LIV. törvény 6. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 418. §-át is figyelembe véve nyilvánvaló, hogy az Infotv. mögött álló jogalkotói szándék nem irányulhatott arra, hogy a más törvények által tiltott magatartások megvalósításával kerüljön sor az adatok kiadására. A közérdekű adatok megismerésével kapcsolatos perben az alperes hivatkozhat olyan megfontolásokra, amelyek közvetve mások jogvédelmét jelentik anélkül, hogy az érintettek perben állnának vagy abban beavatkozóként részt vennének. Az elsőfokú bíróság a téves jogértelmezése miatt nem végezte el az Infotv. 30. § (5) bekezdésén alapuló érdekmérlegelést, tehát a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő közérdeket nem vetette össze a nyilvánosság korlátozásához fűződő érdekekkel, és ezért mellőzte az alperes által indítványozott szakértői bizonyítást is. Kiemelte, hogy az üzleti titkok körének meghatározása a gazdálkodó szervezet kompetenciája, azt harmadik személy nem bírálhatja felül. A szerződésben eladóként résztvevő személyek mindegyike a piacon működő és versengő gazdasági társaság, egyikben sincs a Magyar Államnak vagy a Magyar Állam tulajdonában álló gazdasági társaságnak közvetlen irányítást biztosító befolyása, így nem tartoznak sem a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény (Takarékos tv.), sem az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvény (Vtv.) hatálya alá. Az alperes és az Ormoszén Zrt. ugyan a Takarékos tv. hatálya alá tartozik, annak 7/I. § (2) és (3) bekezdése azonban biztosítja az adatkiadás megtagadásának lehetőségét az állam többségi befolyásával működő társaságoknál. Az alperesnek az Infotv. 27. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy az üzleti titok védelme érdekében az adatok kiadását megtagadja, amennyiben az Infotv. 30. § (5) bekezdésének megfelelően elvégezte az érdekek mérlegelését. Az elsőfokú bíróság szélsőségesen egyoldalú álláspontot foglalt el azzal kapcsolatban is, hogy az üzleti titokra hivatkozás tulajdonképpen minden körülmények között alaptalan közérdekű adatok esetén. Az ítélet [36], [40] és [41] bekezdésében kifejtettekkel szemben a Takarékos tv. 7/I. § (2), (3) bekezdése szerint még a köztulajdonban álló gazdasági társaságok is megtagadhatják az adat kiadását, ha az számukra versenyhátrányt okoz, és téves az a megállapítás, hogy közpénzfelhasználás esetén semmilyen módon nincs lehetőség az üzleti titoknak minősülő adatok kiadásának megtagadására. Az állammal tranzakcióba lépő gazdasági társaságoknak ugyanolyan piaci feltétellel kell működniük, mint más

magánszektorbeli vállalkozásoknak, ugyanazokat a szabályokat kell betartaniuk, így hátrányos megkülönböztetés lenne, ha valamennyi olyan gazdasági társaságnak, amely üzleti kapcsolatba lép az állammal, minden üzleti titka közérdekű adat lenne. Az alperes kiemelte, hogy a 21/2013. (VII. 19.) AB határozat [60]-[61] bekezdéseiben és a 6/2016. (III. 11.) AB határozat [39]-[40] bekezdéseiben előírt tartalmi vizsgálatot az elsőfokú bíróságnak az Infotv. 27. § (3) bekezdésében foglalt követelményekre figyelemmel pontonként el kellett volna végeznie, egyrészt állást kellett volna foglalnia arról, hogy a kért adatok üzleti titkot képeznek-e, másrészt pedig arról, hogy azok nyilvánosságra hozatala az alperesi beavatkozók üzleti tevékenységére aránytalan sérelmet jelent-e.

[17] Hivatkozott arra, hogy a szerződésben rögzített ellenértékből a hazai energiabiztonság és szuverenitás szempontjából a szakpolitika által jelentősnek ítélt szénmezők, ásványi vagyontartalmára lehet következtetni, így nem helytálló az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperes nem adott elő érdemben mérlegelendő körülményt. Kiemelte, hogy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 346. cikkének megfelelően egyik tagállam sem köteles olyan információt szolgáltatni, amelynek közlését ellentétesnek tartja az alapvető biztonsági érdekeivel, így az Infotv. 27. § (2) bekezdés b) pontja alapján is megtagadható az adatok kiadása. Az ország szomszédságában zajló háborúra figyelemmel az ország energiaellátásának biztosítása prioritássá vált, így a hazai kitermelésű lignit jelentősége megnőtt.

[18] Az ítélet részbeni megváltoztatását indokolja, hogy az ítélet túlterjeszkedik a kereseten. Az alperes által becsatolt szerződés számos olyan adatot is tartalmaz, amely nem kapcsolódik az adatigénylésben megjelölt Ormosszén Zrt.-hez. Ezek az adatok nem képezték a kereseti kérelem tárgyát, így a Pp. 342. § (1) bekezdésének megfelelően az alperes azok kiadására sem kötelezhető. Az adatkiadási kérelem értelmezése során felhívható a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:8. § (1) bekezdése. Az eset körülményeiből és a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján az alperes arra következtetett, hogy a felperes, bár keresetét pontatlanul fogalmazta meg, az Ormosszén Zrt. részvényeinek adásvételére vonatkozó adatokat kívánja megszerezni, más értelmezésre okot adó nyilatkozatot sem a keresetlevélben, sem a perfelvételi tárgyaláson nem adott elő. Hangsúlyozta, hogy a közérdekű adat kiadási perben az iratelvvel szemben az adatelvnek kell érvényesülnie, azaz amennyiben egy iratban további, az adatigényléshez nem kapcsoló adatok is szerepelnek, úgy nem a teljes irat tartalmát kell kiadni. Ezért a kérelemhez kötöttség elvére figyelemmel a szerződésben Társaság² elnevezéssel jelölt céget érintő adatok nem ismerhetők meg.

[19] Emellett a kereset részbeni elutasításának indokaként az alperes hivatkozott arra, hogy a szerződés adatai az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdésének megfelelően döntéselőkészítő adatnak minősülnek. Ennek oka, hogy a szerződés 2.3. pontjában rögzített ütemezés szerint még nem került sor a teljes ellenérték megfizetésére, a megfizetés további feltételekhez kötött, erre figyelemmel védendő érdek, hogy az alperes törvényes működési rendje, vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátása ne kerüljön veszélybe. Ezzel az alperesi hivatkozással teljesül az Alkotmánybíróság 3069/2019. (VII. 16.) AB határozatában rögzített elvárás, mely szerint konkrét eljáráshoz kapcsolódó, a döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített adat esetében tagadható meg jogszerűen az adat kiadása. A szerződés kiadása esetén nem lenne kizárható, hogy a szerződés teljesítése azért lehetetlenülne el, mert a felektől független egyéb személyek közrehatása miatt a szerződésben foglalt célkitűzések, vállalások megghiúsíthatóvá válnak.

Ezért amennyiben az ítéltábla nem osztaná azt az álláspontot, hogy a szerződés teljes terjedelmű kiadásának megtagadása nem megalapozott, akkor a szerződés 1.1., 1.2. és 1.4. pontjai, az adatelvre figyelemmel, nyilvánosságra hozhatóak.

[20] Ezenfelül az alperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárás megismétlése azért szükséges, mert a tényállás téves megállapítása, a kereseti kérelmen túlterjeszkedés és a bizonyítási eljárás lefolytatásának hiánya az elsőfokú eljárás olyan lényeges szabályainak megsértése, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott. Az elsőfokú ítélet a korábban már kifejtettek szerint sérti a Pp. 149. § (1) bekezdését, 237. § (1) és (3) bekezdését, 266. § (4) bekezdését, 279. § (1) bekezdését és a 346. § (5) bekezdését, ezért a Pp. 381. §-a értelmében hatályon kívül helyezésének van helye. Az eljárást a perfelvételi tárgyalási szaktól meg kell ismételni, és megfelelő anyagi pervezetést követően lehetőséget kell adni a feleknek, hogy nyilatkozataikat előterjeszthessék.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[22] Kiemelte, hogy a közérdekű adat kiadása iránti perekben az adatelv érvényesül, ez azt jelenti, hogy ha egy irat tartalmaz közérdekű és nem közérdekű adatot, akkor abból felismerhetetlenné kell tenni mindazt, ami nem nyilvános és mindazt, ami nyilvános ki kell adni. Az elsődleges fellebbezési kérelem már csak azért sem teljesíthető, mert az alperes nem fogalmazott meg állítást arról, hogy a kért iratok összességében ne lenne akár egyetlen mondat, ami nyilvános. A másodlagos fellebbezési kérelem pedig határozatlan, miután nem állapítható meg, hogy melyek azok az adatok, amelyek a kért iratokban nem kapcsolatosak az Ormoszén Zrt.-vel kötött adásvételhez, így nem lenne végrehajtható egy ilyen ítéleti rendelkezés. Az alperesnek pontosan meg kellett volna jelölni a fellebbezésében, hogy a felperes által kiadni kért iratokban melyek azok az adatok, amelyeket ki kell takarni. A harmadlagos fellebbezés pedig azért nem alapos, mert nem került sor olyan eljárási szabálysértésre, amely ezt indokolná. A jegyzőkönyvek tanúsítják, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetést végzett, a tárgyaláson az ismételten feltett kérdésekkel többször lehetőséget adott az alperesnek arra, hogy jogi érveit kifejtse. Összességében az alperesi védekezés a konkrétság olyan fokát nélkülözi, hogy nem lehetséges a fellebbezési kérelem és az előadott indokolás érdemi vizsgálata. Egyetlen ponton sem utal egyetlen konkrét szerződési pontra vagy valamely melléklet egyetlen mondatára sem, amellyel kapcsolatban a fellebbezésben előadott védekezést az alperes érvényesnek tartja, az pedig nyilvánvalóan nem lehetséges, hogy a kiadni kért adatok összessége egyszerre nemzetbiztonsági okból tartozik kivételi körbe, egyszerre üzleti titok és egyszerre döntés-előkészítő adat. Amennyiben az alperes ezekre az indokokra hivatkozik, akkor tételesen meg kellett volna jelölnie, hogy a kiadni kért iratokban szereplő mely adatok mely kivételi körbe esnek és miért, enélkül a bíróság nincs abban a helyzetben, hogy megtudja ítélni, az alperesi fellebbezés ténylegesen megalapozott-e. Az alperes kifogásolta, hogy a felperes nem pontosította, hogy közérdekű adatokról vagy közérdekből nyilvános adatokról van-e szó, ugyanakkor az alperes az elsőfokú eljárásban nem tagadta, hogy közérdekű adatok vannak a kezelésében, a felperes pedig a keresetlevél 3.1. pontjában levezette, hogy az adatok miért tekinthetők közpénz felhasználásának. Téves a fellebbezés bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatos érvelése, ugyanis pusztán két ténykérdést kellett eldönteni: egyrészt azt, hogy az alperes közfeladatot lát-e el, másrészt, hogy kezeli-e azokat az adatokat, amelyek kiadására a kérelem vonatkozott. A perben felmerült minden más kérdés jogkérdés, amelynek elbírálása során bírói

mérlegelésnek van helye. Az Alaptörvény 39. cikke (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a közpénzzel kapcsolatos adatok esetén a legszűkebben kell értelmezni bármilyen kivételi szabályt. Az alperes fellebbezésében a piaci szereplők indokolatlan versenyelőnyére hivatkozik, ugyanakkor maga adja elő, hogy a hazai szénkitermelési piacon kizárólag az Ormosszén Zrt. és a Visontai Erőművet tulajdonló társaság van jelen. A Pp. 119. §-ának hatálya alá tartozó közhiteles cégnyilvántartás szerint a Visontai Erőmű tulajdonosa az MVM Mátra Energia Zrt., amelynek végső tulajdonosa szintén a Magyar Állam. Így tehát valódi piaci versenyről és aránytalan versenyhátrányról nem lehet beszélni. Az üzleti titokkal kapcsolatban egyértelmű bírósági, alkotmánybírósági és adatvédelmi hatósági gyakorlat, hogy a know-how-n kívül egyéb információk nem zárhatók el a nyilvánosságtól üzleti titokra hivatkozással, márpedig olyan állítást nem fogalmazott meg az alperes, hogy az irat know-how-t tartalmazna. Nem helytálló az a hivatkozás, hogy az üzleti titok körének meghatározása a gazdálkodó szervezet kompetenciája, és azt harmadik személy nem bírálhatja felül, hiszen így az alperes éppen a bíróság hatáskörét vonja kétségbe. A fellebbezésben az Infotv. 27. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt nemzetbiztonságra hivatkozás a fogalmak teljes félreértésén alapul. Egy szénkitermelést folytató, kizárólagos állami tulajdonú cég adásvétele adatainak kiadása a józan ész szerint nem lehet ellentétes Magyarország alapvető biztonsági érdekeivel. A döntés-előkészítő adatra történt hivatkozással szemben a felperes kiemelte, fogalmi képtelenség, hogy egy adat egyszerre legyen az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdésében szabályozott adat. Utalt az Alkotmánybíróság 21/2013. (VII.19.) AB határozatában foglaltakra, eszerint az adatokat kezelő szervnek kell bizonyítania, hogy a kért adatok konkrét döntés megalapozását szolgálják, azok mindegyike érdemi kapcsolatban áll a közérdekű adatot kezelő szerv feladat- és hatáskörével, kiadása valóban befolyásolná az adatkezelő döntésének meghozatalát, vagy megghiúsítaná a döntés hatékony végrehajtását, illetve ellehetetlenítené a befolyástól mentes, független köztisztviselői munkát. E feltételek összességének az alperes indokolása nem felel meg.

[23] Az alperes fellebbezése részben megalapozott.

[24] A felperes keresetében az Ormosszén Zrt. kapcsán kötött adásvételi szerződés kiadást kérte, annak minden módosításával, mellékletével és a vételárral együtt. Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a szerződés kiadására kötelezte a személyes adatok kitakarásával, ugyanakkor ezt meghaladóan a – mellékletek kiadása iránti – keresetet elutasította. Miután az ítélet ellen csak az alperes terjesztett elő fellebbezést, aki a kereset teljes, illetve az elsőfokú ítéletben foglaltakat meghaladó mértékű elutasítását, valamint az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, megállapítható, hogy fellebbezés hiányában a Pp. 358. § (5) bekezdésének megfelelően jogerőre emelkedett az elsőfokú ítélet keresetet részben elutasító rendelkezése, azaz a másodfokú eljárásban a szerződés mellékleteinek kiadásáról már nem kell dönten.

[25] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és túlnyomóan annak indokaival is egyetértett.

[26] Az alperes a fellebbezésében kifogásolta az ítélet [49] bekezdésében foglaltakat, álláspontja szerint az ott írtakból az következik, hogy az elsőfokú bíróság az írásbeli

ellenkérelmet hatálytalannak tekintette. Az ítéltábla rámutat, hogy az írásbeli ellenkérelem, figyelemmel az Infotv. 31/A. § (3) bekezdésére, ugyan hatálytalan, azonban az elsőfokú ítélet kifogásolt [49] bekezdése nem erről szól, hanem arról, hogy az elsőfokú bíróság éppen az alperesre kedvezően elfogadta, hogy az alperes más, több megtagadási okra is hivatkozhat mint amelyet az előzetes eljárás során megjelölt. A jegyzőkönyv alapján pedig megállapítható, hogy az alperes a tárgyaláson az ellenkérelem minden lényeges pontját előadta, és azzal az elsőfokú bíróság nagyrészt foglalkozott is az ítéletében.

[27] A felperes keresetlevele 3.1. pontjában kitért arra, hogy az alperes által az előzetes eljárásban közölt megtagadási okra, azaz az üzleti titokra hivatkozásra tekintettel miért kell az adatokat kiadni, eszerint az üzleti titokként védeni kívánt adatok közérdekből nyilvánosnak minősülnek, ugyanakkor utalt a közérdekű adatok kiadásának kötelezettségére is. Figyelemmel arra, hogy a keresetlevelet a bíróság az alperessel közölte, a kereset indokolásának hiányosságai már nem képeznek perakadályt, ezért nem lehet az eljárást megszüntetni, egyébként a tárgyaláson az alperes is úgy nyilatkozott, hogy ezt nem kéri, pusztán megjegyzi a keresetlevél hiányosságait. Emellett az ítéltábla kiemeli, hogy a közérdekű adat kiadása iránti perben a felperes az alpereshez képest szükségképpen információhátrányban van, bizonyos mértékű közvetett információi vannak arról, hogy az adott közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat létezik és mit tartalmaz, de teljesen pontosan nem tudja. Így logikus, hogy a keresetlevelében csak azt tudja megjelölni, hogy a kért adatok között feltehetően egyaránt vannak közérdekű és közérdekből nyilvános adatok is. A felperes később kerül abba a helyzetbe, hogy az alperes védekezése alapján beazonosítsa, hogy egy okiratban – amelyben többféle adatfajta is lehet – mely adatok lehetnek közérdekűek, melyek közérdekből nyilvánosak, és melyik esetben miért indokolt azok kiadása. Ha az alperes a pert megelőző eljárásban nem a teljes védekezését adja elő, akkor a felperes a keresetlevélben csak a vele korábban közöltek alapján tud érvelést előterjeszteni, ahogy jelen esetben is történt. Ezért a keresetlevél ebből a szempontból nem volt hiányos.

[28] Ugyanakkor helyesen hivatkozik arra az alperes, hogy az elsőfokú bíróság ítélete – amelynek meghozatalkor a kért adatok zártan már rendelkezésre álltak – nem tartalmazza, hogy az igényelt adatok közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatok-e. Csak az üzleti titokkal kapcsolatos érvelés során a [38] és [40] bekezdésben utal az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésére, elfogadva azt, hogy a tranzakció egy részével kapcsolatban alappal merül fel a közpénzből finanszírozás. Az alperes kifogására tekintettel a Fővárosi Ítéltábla ebben a körben az elsőfokú ítéletet pontosítja. A kért szerződésben – a felek és a sajtó által már a pert megelőzően is tudottan – arról van szó, hogy a Magyar Állam megvásárolta az Ormoszén Zrt. részvényeit. Tehát – ellentétben az elsőfokú ítéletben írtakkal – nem pusztán felmerül az ügylet egy része közpénzből finanszírozásának lehetősége, hanem teljesen egyértelmű, hogy a teljes adásvétel közpénzből történt, miután a Magyar Állam más jellegű forrással nem rendelkezik. Ezért egyértelmű, hogy az adott szerződésre mind az Alaptörvény 39. cikkében foglaltak, mind az Infotv. 3. § 5. pontjában foglaltak irányadóak, az abban foglaltak állam által közpénz felhasználásával kötött részvényadásvételi szerződés adatai, tehát közérdekű adatok. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ezzel kapcsolatban valóban szenved bizonyos hiányosságokban, azonban ez – a Pp. 381. §-ának megfelelően – önmagában nem hatályon kívül helyezési ok, miután a rendelkezésre álló peradatok, elsősorban az alperes által becsatolt szerződés mint okirati bizonyíték alapján az indokolásból hiányzó elemek

állapíthatók meg, így a hiányosságok a másodfokú eljárásban orvosolhatók voltak. Ezért ezen hiányosságra tekintettel sem hatályon kívül helyezésnek, sem megváltoztatásnak nincs helye.

[29] Az alperes ezenfelül arra hivatkozott, hogy az általa írt megtagadási okok fennállnak. Kiemelte, nem ért egyet azzal, hogy az elsőfokú bíróság úgy értelmezte az Infotv.-t, hogy megtagadási okként az alperes csak a saját maga üzleti titkára hivatkozhat, más jogosultat megillető üzleti titokra nem. Ebben a kérdésben a Fővárosi Ítéltábla az alperesi érveléssel értett egyet, mivel az Infotv. egyik rendelkezése sem írja elő azt, hogy az üzleti titok mint megtagadási ok esetén az alperest ilyen korlátozás terhelné. Az Infotv. 31. § (4) bekezdése is csak lehetőségként szabályozza, hogy az üzleti titok jogosultja a perbe beavatkozhat, de ezt kötelezettségként vagy az alperesi védekezést bármilyen módon szűkítő feltételként nem írja elő. Az alperes nyilvánvalóan kedvezőbb helyzetben van, ha a perben beavatkozóként részt vesz az üzleti titok jogosultja, aki az ezzel kapcsolatos valamennyi információval rendelkezik, ugyanakkor az alperes maga is beszerezheti és előadhatja ezeket.

[30] Az ítéltábla azonban rámutat, hogy az elsőfokú bíróság az üzleti titokra alapított védekezés elutasításáról másodlagos indokolást is adott, érdemben is megvizsgálta annak fennállását az ítélet [34]-[41] bekezdéseiben. A 4. sorszámú jegyzőkönyv szerint, amely az alperes ellenkérelmét tartalmazza, csak olyan, üzleti titkot sértő információkra hivatkozott, amelyeket a szerződés mellékletei tartalmaznak, ilyen az alperesi előadás szerint a készletinformáció, a műszaki átvilágítás adatai, a szénvagyonnal érintett települések neve, a szénkészlet, a nem joghatályos írásbeli ellenkérelemben is csak ezek szerepelnek, a mellékletek kiadásáról azonban a másodfokú eljárásban nem kell dönten. Az alperesi hivatkozással ellentétben az elsőfokú bíróságnak ezzel kapcsolatban semmiféle anyagi pervezetési kötelezettsége nem volt, ugyanis a bíróság az anyagi pervezetés körében azt nem köteles közölni a felekkel, hogy a perben előadott jogi érvelésükről mi a jogi álláspontja, ez az ítéletre tartozó kérdés. A Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontja ez alól egy kivételt rögzít, ha a bíróság a felektől eltérően értelmez egy jogszabályt, azaz, ha a bíróság a perben egyébként nem vitás, mindkét fél által egységesen értelmezett jogszabályt értelmez mindkét félhez képest másképp. Jelen perben azonban ilyen eset nem fordult elő. Emellett az ítéltábla megjegyzi, hogy az alperes által az anyagi pervezetés hiányosságait alátámasztandóan megjelölt 1/2009. PK vélemény az 1/2017. Polgári jogegységi határozatnak megfelelően az új Pp. értelmezése során nem irányadó.

[31] Tehát önmagában a szerződés tartalma alapján kell vizsgálni, hogy abban található-e üzleti titok, és az üzleti titok kiadásának megtagadása az Infotv. 27. § (3) bekezdésének megfelelően indokolt-e. A Fővárosi Ítéltábla egyezően látja az alperessel, hogy – figyelemmel a 6/2016. (III. 11.) AB határozat [39]-[40] bekezdésére, illetve egyébként önmagában az Infotv. rendelkezéseire is – a bíróságnak az érintett adatokat pontonként meg kell vizsgálnia, hogy azok üzleti titkot képeznek-e, illetve hogy a nyilvánosságra hozatal az alperes vagy más személy üzleti tevékenységére nézve aránytalan sérelmet jelent-e. Ugyanakkor az Infotv. 31. § (2) bekezdésének és a Pp. 2. § (2) bekezdésének megfelelően a bíróság ezt a vizsgálatot a polgári perben csak akkor tudja megtenni, ha maga az alperes pontról pontra konkretizálva előadja ennek indokait. Az ennek hiányában elvégzett bíróság értékelés hivatalbóli eljárás lenne, amely a polgári perben nem engedhető meg, másrészt pedig a bíróság nincs is abban a helyzetben, hogy az alperes által közölt konkrétumok

hiányában érdemben el tudja dönteni, hogy az egyes szerződési pontok üzleti titkot képeznek-e, vagy sem. Tehát, értelemszerűen, az ilyen vizsgálat abban a mértékben lehetséges, amilyen mértékben, konkrétsággal az alperes előadja, hogy pontosan mely adat, milyen okból minősül üzleti titoknak, illetve annak nyilvánosságra kerülése kinek, milyen okból okoz aránytalan sérelmet.

[32] A szerződés – nem a mellékletek – tartalmából az alperes egyetlen konkrétumra, a vételárra hivatkozott üzleti titokként, így ennek indokoltságát kellett vizsgálni. Az ítéltábla kiemeli, hogy az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján a közérdekű adatok megismerése és terjesztése alkotmányos alapjog, az Infotv. rendelkezései az alapjog gyakorlásának a módját rögzítik. Tehát az Infotv. rendelkezéseit, köztük a megtagadási okokat is az Alaptörvény e rendelkezésével összhangban kell értelmezni, figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is. Az alperes által többször hivatkozott Takarékos tv. 7/I § (2) és (3) bekezdése tulajdonképpen az Infotv. 27. § (3) bekezdése és 30. § (5) bekezdése szerinti mérlegelési jogot rögzíti, egy, egyébként önmagában az Infotv. alapján is figyelembe vehető szempontot kiemelve. A Magyar Állam által egy cég részvényeiért a vételár megfizetése egyértelműen közpénz felhasználásával történt, az adásvétellel nemzeti vagyon keletkezett, így az ezzel kapcsolatos valamennyi adat vitán felül közérdekű adatnak minősül. Ilyen esetben üzleti titkon alapuló megtagadási okra csak rendkívül szűk körben lehet hivatkozni, ha az adatról (és nem az iratról) tett konkrét tényelőadással az alperes valóban meg tudja indokolni – és vitatás esetén bizonyítani –, hogy a közpénzből kötött ügyletek nyilvánosságával szükségképpen és jogszerűen együtt járó, vélt vagy valós hátrányokon túlmenően valamilyen különösen méltánytalan hátrány, aránytalan sérelem éri az üzleti tevékenység során őt vagy más személyt. Jelen esetben a vételárról ilyen alperesi előadás nem volt, így ennek a kérdésnek a megítéléséhez különleges szakértelemre se volt szükség, ezért megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja végső soron helyes volt, az alperes nem hivatkozott eredményesen az üzleti titokra mint megtagadási okra. Az alperesi hivatkozással szemben a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az üzleti titok mint megtagadási ok ilyen szűk értékelése az állami tulajdonú, vagy az állammal (ideértve az állami szerveket, állami tulajdonú gazdasági társaságokat) üzleti kapcsolatba lépő jogalanyok esetén nem hátrányos megkülönböztetés, miután hátrányos megkülönböztetés akkor állhat fenn, ha valamely ismerv szempontjából azonos csoportba tartozó jogalanyokat különböztetnek meg megfelelő indok nélkül. Ugyanakkor a közérdekű információk megítélése szempontjából nyilvánvalóan nem azonos ismervvel rendelkeznek, nem azonos csoportba tartoznak a kizárólag magántőkéből működő társaságok és az ilyenek közötti tranzakciók, illetve a közpénzből működő társaságok és közpénzt mozgó tranzakciók, tehát a hátrányos megkülönböztetés fel sem merülhet.

[33] Az alperes a fellebbezésben ismét utalt arra, hogy Magyarország energiabiztonsága és szuverenitása is indokolja az adatok kiadásának megtagadását, megtagadási okként az Infotv. 27. § (2) bekezdés b) pontját hívja fel. Az ítéltábla ugyanakkor rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság nem tette helyesen, hogy ezt a hivatkozást érdemben vizsgálta. Ugyanis az Infotv. 27. § (2) bekezdése nem önálló megtagadási okokat szabályoz, azaz a bíróságnak arra nincs lehetősége, hogy mérlegelje, az Infotv. 27. § (2) bekezdés a)-h) pontjában foglalt indokokból a közérdekű adatok kiadása megtagadható-e. Ez a jogszabályhely pusztán azt tartalmazza, hogy a jogalkotó hozhat olyan tartalmú törvényt, amely a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogot az itt írt indokokból korlátozza. Ezért ilyen törvény hiányában az itt megjelölt szempontokat a bíróság nem vizsgálhatja önálló

megtagadási okként, az alperes pedig nem hivatkozott olyan törvényre, amely a perbeli adatok esetén az az általa megjelölt okból korlátozná a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerhetőségét.

[34] A fellebbezésében a részleges megváltoztatás iránti kérelem egyik indokaként az alperes arra hivatkozott, hogy a szerződésben döntés-előkészítő adatok vannak. Ennek magyarázataként azt adta elő, hogy a szerződés 2.3. pontjában rögzített ütemezés szerint a Magyar Állam még nem fizette meg a teljes ellenértéket, és az a védendő érdek, hogy az alperes törvényes működési rendje, feladat- és hatáskörének külső befolyástól mentes ellátása ne kerüljön veszélybe a még hátralevő teljesítési idő alatt. Az ítéltábla rámutat, hogy jelen esetben a kért adatok egy adásvételi szerződést takarnak. Az ezzel kapcsolatos döntés nyilvánvalóan az volt, hogy az adott jogügyletet a Magyar Állam megkötö-e, illetve hogy milyen feltételekkel, milyen vételár mellett teszi. A felek között létrejött szerződés az ezzel kapcsolatban meghozott döntést tartalmazza, tehát az nem kétséges, hogy az Infotv. 27. § (5) bekezdésében írt megtagadási ok nem áll fenn, miután a döntés megszületett.

[35] Így legfeljebb az Infotv. 27. § (6) bekezdése vizsgálendő. Az alperes a bekezdés második fordulatra hivatkozott, tehát arra, hogy az adat megismerése az alperes törvényes működési rendjét, vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen befolyástól mentes ellátását veszélyeztetné. Az ítéltábla áttekintette a szerződés 2.3., illetve 4. pontját, amelyre az ellenkérelmében az alperes hivatkozott. Megállapította, hogy a 2.3. pontban egyértelműen le van írva a vételár, és az, hogy azt milyen határidőben, hogyan kell megfizetni, és ennek véghatárideje még valóban nem telt el. A 2.3. és a 4. pont szerint a vételár teljes kifizetése csak a szerződésben résztvevő felek jogkövető magatartásától függ, az abban foglaltak mindenképpen irányadók a felekre, függetlenül attól, hogy a rendelkezések nyilvánosságra kerülnek-e vagy sem, azok teljesülését külső személy nem tudja befolyásolni, így az alperes által hivatkozott probléma értelemszerűen nem áll fenn, ezért az adatok kiadását az Infotv. 27. § (6) bekezdésére hivatkozással sem lehet megtagadni.

[36] Emellett az alperes azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseten, miután a szerződés számos olyan adatot tartalmaz, amely nem kapcsolódik az adatigénylésben megjelölt Ormoszén Zrt.-hez. Az elsőfokú bíróság döntésével szemben az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az alperesnek ez a hivatkozása helytálló. A közérdekű adat kiadása iránti perben nem az iratelv, hanem az adatelv érvényesül, azaz az adatkérő adat és nem okirat kiadását kérheti (bár lehetséges, hogy egy okirat teljes adattartalmát kérje); az adatkezelő pedig adat és nem okirat kiadására köteles (bár az adatkérést teljesítheti az adatot tartalmazó okirat kiadásával). Ebből az következik, ha az adatokat tartalmazó okiratban a kiadni kért adatok terjedelmét meghaladó további adatok is vannak, akkor ezek kiadására az adatkezelő nem köteles, függetlenül attól, hogy mindezeket egy okirat tartalmazza. Az alperes az ellenkérelmében, majd a fellebbezésében is kifejtette, hogy az okiratban szerepel egy másik, a szerződésben Társaság² megnevezéssel azonosított céggel kapcsolatos jogügylet is, amellyel kapcsolatban az eredeti adatkérés és a kereset nem tartalmaz kiadási igényt. Az okirat áttekintésével az ítéltábla meggyőződött róla, hogy ez valóban így van. Ezért a Pp. 342. § (1) bekezdésének megfelelően az ezzel a céggel és jogügylettel kapcsolatos adatok nem adhatóak ki, függetlenül attól, hogy polgári jogi szempontból a szerződés egységesnek tekinthető-e, vagy sem, miután a közérdekű adatok

kiadása iránti perben az adatelvre figyelemmel az alperes csak olyan adatok kiadására köteles, amelyeket a másik fél kért tőle. Minderre tekintettel az ítéltábla úgy rendelkezett, hogy az alperes a Társaság2 jogügyletével kapcsolatos adatok kiadására nem köteles.

[37] Bár valóban az lett volna a helyes eljárás, ha az alperes ezeket a pontokat konkrétan meg is jelöli, ezt azonban nem tette meg. Ezért az ítéltábla válogatta ki a szerződésből azokat a pontokat, amelyek – a rendelkezésre álló adatok alapján – egyértelműen csak a Társaság2-vel kapcsolatosak. Az alperes tehát kitakarhatja a csatolt okirat következő részeit: a Társaság2 megnevezését – amely egyrészt a szerződés 1. oldalán, illetve a 2. oldalán a szerződő felek között található –, a Társaság2 azonosító adatait, a szerződés 1.1. pontjának 2. mondatát, a szerződés 1.3. pontját, a szerződés 1.4. pontja 1. bekezdéséből a mondat „valamint” szóval kezdődő második felét, a szerződés 2.1. pontjának 4. francia bekezdését, a szerződés 2.2. pontjának 4. francia bekezdését, a szerződés 2.3.2. pontját, a szerződés 3.1. pontjának 2. és 3. mondatát, a szerződés 4.4., 4.5., 4.6. pontját, a szerződés 4.8. és 4.11. pontját.

[38] Összességében tehát a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdésének megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és arra kötelezte az alperest, hogy a becsatolt okirathoz úgy adja ki az Ormoszén Zrt. adásvételével kapcsolatos adatokat, hogy a személyes adatok kitakarásán túl a szerződéses okiratban szereplő másik társaságot érintő jogügylet adatait is kitakarhassa.

[39] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét ugyan megváltoztatta, azonban ez nem volt olyan mértékű, hogy indokolja az elsőfokú bíróság perköltség viseléséről hozott döntése megváltoztatását, figyelemmel arra, hogy az alperesi ellenkérelemből számos hivatkozás nem vezetett eredményre. Ehhez hasonlóan értékelte a felek pernyertesség-pervesztességének arányát a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban is. Az alperes fellebbezése ugyan részben eredményre vezetett, azonban a kereset teljes elutasítását nem érte el, és több megtagadási okra hivatkozása nem volt alapos. Ezért az ítéltábla a másodfokú eljárásban a pernyertesség-pernyertesség arányát a felperesre kedvezőbben 80%-20% arányban állapította meg. A felperes jog képviselőjének munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése, az alperesét a 3. § (3) és (5) bekezdése szerint állapította meg, mindkét fél által megjelölt óraszámot elfogadva, így a felperes 210.000 forint, az alperes 45.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjra tarthat igényt, ezért figyelembe véve a pernyertesség-pervesztesség arányát, az alperes köteles a felperesnek 159.000 forint másodfokú perköltséget megfizetni.

[40] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Istenes Attila s.

bíró